

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU
(sediul central)**

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13
Email: jbotanica@justice.md; Tel.: /+373 22/ 52-20-21
www.instante.justice.md

**Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28**

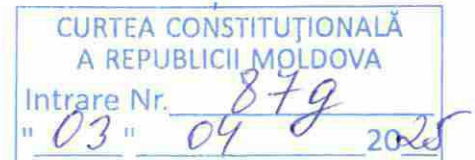
Judecătoria Chișinău (sediul central), Vă expediază încheierea din data de 31 martie 2025, precum și înscrisurile ce interesează soluționarea excepției de neconstituționalitate în privința textului - „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (versiune în vigoare din data 16.03.17 în baza modificărilor prin LP185 din 22.07.16, MO306-313/16.09.16 art.655), ridicată la cererea înaintată de avocatul Iosip Andrei acționând în interesele lui Schinu Alexandru, în cauza intentată la cererea depusă de administratorul insolvenței C.A. „EUROASIG GRUP” S.A., în procedura falimentului, Litr Ana împotriva lui Lăcătuș Ion, Profir Octavian, Coroi Elvira, Profir Lucia, intervenient accesoriu Schinu Alexandru cu privire la anularea actului juridic.

Anexe:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din data de 31.03.2025, pe 2 file;
2. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate, pe 12 file;
3. Copia cererii cu privire la anularea actului juridic, cu anexe, pe 10 file.

Vicepreședintele interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul central)

Arhip Alexandru

Ex: Aculov Vladlena

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor art. 104 lit. g) din Legea insolvențării
(în redacția din 16.3.2017)

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

A.1. Persoană fizică:

1. Nume: SCHINU;

2. Prenume: Alexandru;

5. Reprezentant: Avocat IOSIP Andrei;

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

Conform încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 2c-303/13 din 11.11.2013, a fost admisă spre examinare cererea introductivă înaintată de Comisia Națională a Pieței Financiare cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de SA Euroasig Grup. Fiind numit în funcția de administrator provizoriu al SA Euroasig Grup, administratorul autorizat FORTUNA Radu.

În temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 28.2.2014, s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate împotriva debitorului SA Euroasig Grup. În funcția de administrator al procesului de insolvabilitate al debitorului SA Euroasig Grup, a fost desemnat administratorul autorizat LITR Ana.

La 17.3.2017, debitorul SA Euroasig Grup, a înaintat cererea de chemare în judecată, privind anularea actului juridic, împotriva părților LĂCĂTUȘ Ion, COROI Elvira, PROFIR Octavian, PROFIR Lucia, intervenient accesoriu SCHINU Alexandru.

Conform cererii de chemare în judecată, reclamantul SA Euroasig Grup, solicită:

1. Admiterea spre examinare a cererii;
2. Anularea contractului de vânzare-cumpărare dintre SA Euroasig Grup și SCHINU Alexandru, cu privire la înstrăinarea mijlocului de transport AUDI Q7 cu codul
3. Aplicarea sechestrului pe autoturismul AUDI Q7 cu codul WIN: cu preluarea lui din posesia dlui SCHINU Alexandru și transmiterea lui pentru păstrare administratorului insolvabilității LITR Ana.

Conform contractului de leasing financiar nr. 195LMD/2010 din 4.8.2010, încheiat între SRL BT Leasing MD, în calitate de locator și SA Euroasig Grup, în calitate de locatar, în temeiul căruia, locatorul, se obligă să procure în proprietate obiectul de leasing de la furnizorul/producătorul indicat de către locatar și să transmită locatarului, contra plății periodice a ratelor de leasing și a altor plăți obligatorii, pentru o perioadă determinată, posesia și folosința asupra următorului bun: autoturism, AUDI Q7, WIN: valoarea de intrare a bunului este 51 800 euro.

În temeiul actului de predare-primire din 4.8.2010, în conformitate cu prevederile contractului de vânzare-cumpărare nr. 195FR/2010 din 4.8.2010 și contractul de leasing financiar nr. 195LMD/2010 din 4.8.2010, furnizorul a transmis, iar, locatarul a primit bunul, automobil AUDI Q7, WIN:

La 2.8.2013, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 103-195FD/2013, între părțile SRL BT Leasing MD, în calitate de creditor și SCHINU Alexandru, în calitate de fidejutor. Contractul de fidejusiune a fost încheiat pentru garantarea executării corespunzătoare a obligațiilor, care rezultă din contractul de leasing financiar nr. 195LMD/2010 din 4.8.2010, prin care, creditorul a acordat leasing către SA Euroasig Grup, bunul autoturism, AUDI Q7, WIN:

În temeiul actului de predare – primire în proprietate din 7.8.2013, încheiat între SRL BT Leasing MD, în calitate de locator și SA Euroasig Grup, în calitate de locatar, în conformitate cu prevederile pct. 3.2. și 4.2.6. din contractul de leasing financiar nr. 195LMD/2010 din

4.8.2010, locatorul transmite, iar, locatarul, primește în proprietate următorul autoturism, autovehicul, AUDI Q7, WIN:

Conform notei de informare, eliberate de SRL BT Leasing MD, se confirmă faptul, că SCHINU Alexandru, a efectuat plăți în temeiul contractului de fidejusiune cu scopul de a executa contractul de leasing financiar încheiat cu SA Euroasig Grup.

La 7.8.2013, SRL BT Leasing MD, a emis ordinul nr. 848, conform căruia, SCHINU Alexandru, a fost împuternicit să scoată de la evidență autovehiculul AUDI Q7, WIN: nr. de înmatriculare

Conform hotărârii adunării generale a acționarilor SA Euroasig Grup, s-a decis unanim înstrăinarea mijlocului de transport AUDI Q7 WIN: nr. de înmatriculare , către fidejutorul SCHINU Alexandru.

Având la bază contractul de fidejusiune nr. 103-195FD/2013 și raporturile juridice derivate din el, reieșind din faptul că SA Euroasig Grup, nu poate să returneze fidejutorului suma achitată de fidejutor companiei de leasing, astfel, în scopul stingerii datoriei financiare a SA Euroasig Grup față de fidejutor, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare, în temeiul căruia, bunul, autovehiculul AUDI Q7, WIN: a fost vândut dlui SCHINU Alexandru, la prețul de 233 840 lei în contul stingerii datoriei.

Conform cererii de chemare în judecată, înaintată de administratorul insolvenței al SA Euroasig Grup – LITR Ana, revendicările reclamantului sunt întemeiate pe prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, susținând că actul juridic afectează bunurile debitorului și ar trebui anulat, fără a evalua buna credință a dobânditorului.

C. OBIECTUL SESIZĂRII

Solicităm verificarea constituționalității textului de lege "introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive" din art. 104 lit. g) din Legea insolvenței (redacția din 16 martie 2017). Considerăm că această prevedere contravine art. 23, 26 și 46 din Constituția Republicii Moldova, deoarece:

1. Nu oferă claritate privind situațiile care constituie afectarea bunurilor debitorului;
2. Nu reglementează protecția dobânditorului de bună-credință;
3. Nu stabilește criteriile obiective pentru anularea actelor juridice, ceea ce permite interpretări arbitrare.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Prevederile relevante ale Constituției:

Articolul 23. Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26. Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

Articolul 46. Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Averea dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

Prevederile relevante ale legii insolvenței

Articolul 104. Anularea unor acte juridice

Pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului:

g) orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive.

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997) sunt următoarele:

Articolul 6 CEDO. Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî, fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori a securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.”

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, Curtea are competența de a verifica îndeplinirea condițiilor de admisibilitate ale unei excepții de neconstituționalitate atât din conținutul încheierii instanței de judecată care a trimis sesizarea, cât și din analiza excepției propriu-zise.

Aceste condiții sunt stabilite astfel:

1. obiectul excepției trebuie să corespundă categoriilor de acte prevăzute de articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
2. excepția trebuie să fie ridicată de una dintre părțile implicate, de reprezentantul acesteia sau de instanță din oficiu;
3. prevederile contestate trebuie să fie aplicabile în soluționarea cauzei;
4. să nu existe o hotărâre anterioară a Curții cu același obiect.

În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvențabilității, ține de competența Curții Constituționale.

Excepția poate fi ridicată de către una din părți, de reprezentantul acesteia sau de instanța de judecată din oficiu. Potrivit pct. 1 din dispozitivul Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, în sensul articolului 135 alineatul (1) literele a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de instanța de judecată din oficiu. Prin urmare, prezenta sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte la proces. Astfel, sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept.

Textele de lege contestate, urmează a fi direct aplicate la soluționarea cauzei, or cererea de chemare în judecată înaintată de administratorul insolvențabilității al SA Eurosig Grup, în calitate de temei de drept sunt invocate prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvențabilității.

Identitatea de obiect este aplicabilă situațiilor în care obiectul sesizării este identic cu obiectul sesizărilor anterior depuse la Curte și nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții.

Această condiție presupune existența unei hotărâri anterioare având la bază același motiv, pentru care ar fi valabile aceleași argumente. De exemplu, în Decizia nr. 40 din 8.5.2018, Curtea a constatat că aceleași prevederi legale au mai fost supuse controlului de constituționalitate în Hotărârea nr. 9 din 9.3.2017. De principiu, această situație nu poate să constituie un impediment pentru a se solicita controlul de constituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate. Curtea a observat că în sesizare se invocă și alte argumente, prin urmare, aceasta conține elemente noi.

Așadar, faptul că (i) există o hotărâre prin care o prevedere a fost constatată ca fiind constituțională sau (ii) există o decizie de inadmisibilitate nu constituie un impediment pentru a ridica o altă excepție de neconstituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

În jurisprudența sa, Curtea a statuat că, la ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanței de judecată îi revine obligația de a verifica dacă prevederile contestate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate, fiind necesar a fi evitate sesizările repetate, prin care prevederile criticate să mai facă obiect al controlului de constituționalitate, din perspectiva unor critici similare în alte excepții de neconstituționalitate.

Procedura de insolvență reprezintă un mecanism juridic fundamental destinat satisfacerii drepturilor creditorilor prin valorificarea patrimoniului debitorului într-un mod echitabil. Totuși, art. 104 lit. g) din Legea insolvenței ridică probleme legate de protecția drepturilor dobânditorilor de bună credință în situația în care aceștia încheie acte juridice translativ de proprietate în perioada premergătoare deschiderii procedurii de insolvență, fără a avea cunoștință despre existența unei cereri introductive împotriva debitorului.

Această analiză examinează conformitatea art. 104 lit. g) din Legea insolvenței cu prevederile constituționale, evidențiind problemele de claritate, previzibilitate și proporționalitate ale normei și impactul asupra drepturilor fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova.

Conform art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, „pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/lichidatorul poate introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice, dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive”.

Această prevedere ridică următoarele probleme:

1. **Lipsa criteriilor clare privind afectarea bunurilor debitorului:** Norma nu definește ce se înțelege prin „afectarea bunurilor debitorului”, lăsând loc pentru interpretări arbitrare.
2. **Protecția insuficientă a dobânditorilor de bună credință:** Anularea actelor juridice încheiate cu respectarea condițiilor legale afectează grav drepturile legitime ale terților care nu aveau de unde să cunoască despre existența unei cereri introductive.
3. **Lipsa publicității cererii introductive:** Cererile introductive nu sunt publicate în Monitorul Oficial și nu sunt comunicate terților, ceea ce face imposibilă verificarea situației juridice a debitorului.

Exigențele statului de drept presupun *inter alia* asigurarea legalității și a certitudinii juridice [Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41].

Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate [HCC nr. 5 din 6 martie 2018, §46].

Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile.

Art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, prevede că sunt pasibile anulării orice acte juridice încheiate de către debitor după înaintarea cererii introductive, situație care lezează dreptul de proprietate al dobânditorului de bună-credință, care obiectiv nu avea de unde să cunoască că

în privința debitorului, pe rolul instanței de judecată, se află pendinte cererea introductivă al unui creditor.

Imposibilitatea terțului de bună-credință, de a cunoaște informația cu privire la înaintarea cererii introductive față de patrimoniul debitorului este condiționată inclusiv de faptul că încheierea de admitere a cererii introductive nu se publică în monitorul oficial și nu se aduce la cunoștință persoanelor terțe, doar creditorilor și doar în cazul în care debitorul prezintă informația cu privire la creditorii care dețin drepturi de creanță față de patrimoniul debitorului.

În cazul actelor juridice translativ de proprietate, opozabilitatea cărora survine doar după operarea modificărilor în registrul public, la depunerea unei cereri privind operarea modificărilor, deținătorul registrului urmează să refuze efectuarea modificărilor în cazul deținerii informației că în privința bunurilor societății sunt aplicate măsuri de asigurare de către instanța de insolvență.

Deși în privința debitorului era înaintată cerere introductivă, administratorul autorizat, nu a notificat instituțiile statului cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare de către instanța de insolvență, iar, în consecință, terțul de bună-credință, a putut să încheie actul juridic și în baza acestuia să opereze modificările în registrul de stat al transportului.

Normele contestate, sunt prea generale și nu prevăd modul și condiții clare, care urmează a fi întrunite la înaintarea unei cereri prin prisma art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, or administratorul autorizat, la etapa provizorie, are obligația de a notifica instituțiile statului despre măsurile de asigurare aplicate în privința debitorului, prin urmare, în cazul executării atribuțiilor impuse de lege, terțul de bună credință, la momentul înregistrării dreptului de proprietate în registrul public avea să cunoască cu privire la cererea introductivă înaintată și sechestrul aplicat asupra bunurilor debitorului.

Prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, care permit administratorului sau lichidatorului să solicite anularea oricăror acte juridice și garanții acordate de debitor după înaintarea cererii introductive, ridică probleme fundamentale privind conformitatea acestora cu dispozițiile constituționale, în special cu art. 23, 26 și 46 din Constituția Republicii Moldova. Această analiză detaliată subliniază motivele de neconstituționalitate și impactul normei asupra drepturilor fundamentale.

Articolul 23 din Constituție garantează dreptul fiecărei persoane de a-și cunoaște drepturile și obligațiile prin norme juridice accesibile, clare și previzibile. Prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvenței, nu definesc în mod clar ce înseamnă „afectarea bunurilor debitorului” și nici nu specifică ce tipuri de acte juridice pot fi considerate ca fiind în stare să afecteze bunurile debitorului. Această imprecizie generează incertitudine atât pentru debitor, cât și pentru terții implicați în tranzacții.

În absența unor criterii obiective și clare, termenul „afectează bunurile debitorului” este susceptibil de interpretări arbitrare, ceea ce poate duce la aplicarea inegală a legii. Persoanele care interacționează cu debitorul nu pot prevedea în mod rezonabil consecințele juridice ale acțiunilor lor, încălcând astfel principiul legalității consacrat de art. 23 din Constituție.

Articolul 46 din Constituție garantează dreptul de proprietate și protecția acestuia. Anularea unor acte juridice translativ de proprietate încheiate de debitor, inclusiv în situația în care

dobânditorul este de bună credință, contravine principiului securității juridice și afectează grav drepturile legitime ale dobânditorului de bună credință.

În lipsa unei reglementări exprese privind protecția dobânditorului de bună credință, norma permite ca o persoană care a dobândit bunurile cu respectarea tuturor cerințelor legale să fie privată de proprietate. O astfel de ingerință în dreptul de proprietate nu respectă condițiile de proporționalitate și necesitate impuse de art. 54 din Constituție. Mai mult, prin absența unei proceduri clare de protecție pentru dobânditorii de bună credință, norma devine excesivă și arbitrară.

Articolul 26 din Constituție consacră dreptul oricărei persoane de a-și apăra drepturile și interesele legitime prin intermediul justiției. Prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvențabilității, nu oferă garanții suficiente pentru ca dobânditorul de bună-credință să-și apere efectiv drepturile în fața instanței de insolvențabilitate.

Dobânditorul de bună credință poate să nu aibă cunoștință de existența cererii introductive împotriva debitorului, având în vedere că publicitatea acesteia este limitată și dificil de accesat de către publicul larg. În astfel de cazuri, persoana afectată este pusă în imposibilitatea de a-și exercita dreptul la apărare, fiind supusă unei situații juridice defavorabile fără o vină imputabilă. O astfel de încălcare contravine principiului egalității de arme și accesului efectiv la justiție.

Prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvențabilității, care permit administratorului sau lichidatorului să solicite anularea actelor juridice și garanțiilor acordate de debitor după înaintarea cererii introductive, încalcă drepturile fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova, în special cele consacrate de art. 23, 26 și 46. În forma actuală, această normă creează incertitudine juridică, permite ingerințe arbitrare și disproporționate și lasă drepturile dobânditorilor de bună credință fără o protecție corespunzătoare.

În primul rând, deși ingerința este formal prevăzută de lege, prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvențabilității nu respectă cerințele de claritate și previzibilitate impuse de art. 23 din Constituție.

Normele juridice trebuie să fie formulate astfel încât să fie accesibile, precise și previzibile, permițând cetățenilor să își cunoască drepturile și obligațiile. Termenul „afectează bunurile debitorului” este vag și nespecific, iar legea nu oferă criterii clare pentru a identifica ce acte juridice intră sub incidența acestei prevederi.

Această imprecizie generează un risc semnificativ de aplicare arbitrară și subminează principiul securității juridice, afectând atât debitorii, cât și terții care intră în relații juridice cu aceștia. Lipsa unei definiții clare a termenilor face imposibilă pentru părțile interesate anticiparea consecințelor juridice ale acțiunilor lor, încălcând astfel principiul legalității.

În al doilea rând, ingerința urmărește un scop legitim, acela de a proteja masa debitoare și interesele creditorilor în cadrul procedurii de insolvențabilitate. Este evident că evitarea fraudelor și a diminuării masei debitoare reprezintă un obiectiv important și permis de Constituție. Totuși, acest scop nu justifică încălcarea drepturilor fundamentale ale altor persoane, în special ale dobânditorilor de bună credință, în lipsa unor garanții care să asigure echilibrul între interesele creditorilor și protecția drepturilor fundamentale.

În al treilea rând, deși există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit, această legătură este compromisă de lipsa unor criterii clare și obiective care să limiteze aplicarea normei.

În forma actuală, prevederea permite anularea oricăror acte juridice și garanții acordate de debitor, fără a ține cont de buna credință a terților care au participat la aceste tranzacții.

Astfel, norma devine excesiv de intruzivă și pune în pericol dreptul de proprietate garantat de art. 46 din Constituție. Dobânditorii de bună credință, care au acționat în conformitate cu legea și fără cunoștință despre procedura de insolvență a debitorului, pot fi privați de drepturile lor de proprietate într-un mod care nu respectă cerințele proporționalității.

Mai mult, pot fi instituite măsuri legislative alternative, la fel de eficiente și mai puțin intruzive, care să protejeze interesele creditorilor fără a leza drepturile fundamentale ale dobânditorilor de bună credință. De exemplu, legiuitorul ar putea reglementa expres situațiile în care se aplică anularea actelor juridice, definind în mod clar criteriile prin care se determină „afectarea bunurilor debitorului”.

Totodată, ar putea introduce mecanisme de protecție pentru dobânditorii de bună credință, inclusiv excluderea anulării actelor juridice atunci când aceștia nu puteau cunoaște existența cererii introductive.

Instituirea unei publicități eficiente pentru cererile introductive și stadiul procedurii de insolvență ar reprezenta, de asemenea, o măsură mai puțin intruzivă, care ar permite terților să verifice situația juridică a debitorului înainte de a încheia tranzacții.

Atragerea la răspundere a administratorului autorizat, care prin omisiunea de a notifica instituțiile statului cu privire la măsurile de asigurare aplicate de către instanța de insolvență, a admis micșorarea masei debitoare și încheierea actelor juridice translativ de proprietate, către terțele persoane de bună credință.

În final, ingerința nu este proporțională cu scopul legitim urmărit. Deși protecția intereselor creditorilor este importantă, aceasta nu poate justifica afectarea nejustificată și disproporționată a drepturilor fundamentale ale dobânditorilor de bună credință. Lipsa garanțiilor legale adecvate și posibilitatea anulării arbitrare a actelor juridice creează un dezechilibru între interesele creditorilor și protecția drepturilor fundamentale, contravenind principiului proporționalității consacrat de art. 54 din Constituție.

În concluzie, art. 104 lit. g) din Legea insolvenței încalcă prevederile art. 23, 26 și 46 din Constituția Republicii Moldova, prin faptul că permite ingerințe arbitrare și disproporționate în drepturile fundamentale, fără a oferi protecții corespunzătoare. Curtea Constituțională ar trebui să admită această sesizare și să declare neconstituționalitatea normei în forma sa actuală, impunând legiuitorului adoptarea unor măsuri legislative clare, precise și echilibrate.

CONCLUZII:

- În primul rând, imprecizia normei contestate din art. 104 lit. g) din Legea insolvenței reprezintă o violare directă a principiului clarității și previzibilității legii, consacrat de art. 23 din Constituție. Lipsa unei definiții exacte a sintagmei „afectarea bunurilor debitorului” și absența criteriilor obiective care să delimiteze actele juridice

pasibile de anulare creează un mediu propice interpretărilor arbitrare. Această deficiență subminează încrederea cetățenilor în statul de drept, generând insecuritate juridică și periclitând funcționarea eficientă și echitabilă a sistemului juridic.

- În al doilea rând, **ingerința disproporționată în dreptul de proprietate garantat de art. 46 din Constituție este un semnal de alarmă grav.** Norma contestată permite anularea actelor juridice perfect valabile, încheiate de dobânditori de bună credință, fără a oferi garanții minime de protecție pentru aceștia. Această abordare contravine principiului securității juridice și protecției proprietății, afectând indivizi care nu pot fi considerați responsabili pentru situația debitorului, dar care suportă consecințele unor mecanisme insuficient reglementate. Dreptul de proprietate, fiind un drept fundamental, trebuie protejat cu rigoare împotriva oricărei ingerințe arbitrare sau disproporționate.
- În al treilea rând, **norma contestată încalcă dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 26 din Constituție,** prin faptul că dobânditorii de bună credință sunt privați de oportunitatea de a se apăra efectiv în fața instanței de insolabilitate. Lipsa unei publicități adecvate a cererilor introductive și a informațiilor despre stadiul procedurii de insolabilitate creează un obstacol procedural insurmontabil pentru acești terți. În acest context, principiul egalității de arme devine doar un ideal neîndeplinit, în loc să fie o componentă esențială a unui proces judiciar echitabil.
- În al patrulea rând, **principiul proporționalității, consacrat de art. 54 din Constituție, este ignorat în forma actuală a normei contestate.** Deși protecția intereselor creditorilor este un scop legitim, aceasta nu poate justifica măsuri care afectează în mod disproporționat alte drepturi fundamentale. Norma analizată nu reușește să stabilească un echilibru între interesele legitime ale creditorilor și protecția drepturilor dobânditorilor de bună credință, favorizând în mod excesiv primul grup în detrimentul celui de-al doilea. Un astfel de dezechilibru contravine esenței statului de drept, care presupune armonizarea intereselor diverșilor actori ai societății.
- Astfel, **imperfecțiunile normei contestate demonstrează o lipsă gravă de coerență legislativă și de respect pentru drepturile fundamentale.** Art. 104 lit. g) din Legea insolabilității, prin forma sa actuală, pune în pericol principii esențiale ale dreptului constituțional: claritatea normelor juridice, protecția drepturilor fundamentale, proporționalitatea măsurilor statului și accesul efectiv la justiție. Această normă ilustrează în mod elocvent riscurile care apar atunci când legiuitorul nu își asumă responsabilitatea de a reglementa situațiile de conflict juridic într-un mod echilibrat, clar și previzibil.

În final, recomandarea fermă este ca legiuitorul să revizuiască această normă, introducând mecanisme legislative care să asigure protecția dobânditorilor de bună credință, să clarifice criteriile de anulare a actelor juridice și să sporească transparența procedurii de insolabilitate. De asemenea, Curtea Constituțională are un rol crucial în garantarea respectării principiilor fundamentale și în impunerea unor standarde juridice care să reflecte exigențele statului de drept. Această decizie poate deveni un precedent important pentru consolidarea protecției drepturilor fundamentale și pentru îmbunătățirea calității actului legislativ.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)

Nu sunt

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte

Locul: Chișinău

Data: 29.1.2025

Avocat IOSIP Andrei

În interesele dlui SCHINU Alexandru

Digitally signed by Iosip Andrei
Date: 2025.01.29 08:29:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

ÎNCHEIERE

31 martie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul
grefierul

Arhip Alexandru

Aculov Vladlena

examinând în ședință publică cererea înaintată de avocatul Iosip Andrei acționând în interesele lui Schinu Alexandru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza intentată la cererea depusă de administratorul insolvenței companiei de asigurări „EUROASIG GRUP” societate pe acțiuni în procedura falimentului, Litr Ana împotriva lui Lăcătuș Ion, Profir Octavian, Coroi Elvira, Profir Lucia, intervenient accesoriu Schinu Alexandru cu privire la anularea actului juridic,

a c o n s t a t a t :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul central) se află spre examinare cauza intentată la cererea de chemare în judecată depusă de administratorul insolvenței companiei de asigurări „EUROASIG GRUP” societate pe acțiuni (în continuare – C.A. „EUROASIG GRUP” S.A.), în procedura falimentului Litr Ana împotriva lui Lăcătuș Ion, Profir Octavian, Coroi Elvira, Profir Lucia, intervenient accesoriu Schinu Alexandru cu privire la anularea actului juridic.

La data de 29 ianuarie 2025, avocatul Iosip Andrei acționând în interesele intervenientului accesoriu Schinu Alexandru a depus în adresa instanței de insolvență cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea acesteia a invocat faptul că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2014, s-a dispus intentarea procesului de insolvență față de C.A. „EUROASIG GRUP” S.A. Iar în calitate de administrator al insolvenței a fost desemnat administratorul autorizat Litr Ana.

La data de 17 martie 2017 administratorul insolvenței C.A. „EUROASIG GRUP” S.A., Litr Ana a depus în adresa Curții de Apel Chișinău cererea împotriva lui Lăcătuș Ion, Profir Octavian, Coroi Elvira și Profir Lucia cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între C.A. „EUROASIG GRUP” S.A. și Schinu Alexandru cu privire la înstrăinarea mijlocului de transport Audi Q7 cu codul VIN:

Astfel, având în vedere faptul că, potrivit cererii de chemare în judecată evidențiată supra, revindicările reclamantului se întemeiază pe prevederile art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, (*versiune în vigoare din 16 martie 2017*), iar respectiva normă nu oferă claritate privind situațiile care constituie afectarea bunurilor debitorului, nu reglementează protecția dobânditorului de bună-credință precum și nu stabilește criterii obiective pentru anularea actelor juridice, circumstanțele respective impune ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Susține că, prezenta sesizare are ca obiect verificarea corespunderii constituționalității sintagmei „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (*versiune în vigoare din 16 martie 2017*), în virtutea faptului că contravine prevederilor art. 23, 26, 46 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

În ședința de judecată, participanții la proces nu s-au prezentat, însă prin cererile depuse au solicitat examinarea cauzei în lipsă.

Examinând materialele cauzei, apreciind probele și înscrisurile administrate, instanța de insolvență stabilește următoarele.

În ședința de judecată s-a constatat și din actele cauzei rezultă că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2014, s-a constatat insolvența C.A. „EUROASIG GRUP” S.A. S-a dispus intentarea procesului de insolvență în privința debitorului. S-a desemnat în calitate de administrator al insolvenței C.A. „EUROASIG GRUP” S.A., în proces de insolvență – Litr Ana.

La data de 17 martie 2017, administratorul insolvenței C.A. „EUROASIG GRUP” S.A., Litr Ana a depus cererea de chemare în judecată împotriva lui Lăcătuș Ion, Profir Octavian, Coroi Elvira, Profir Lucia, intervenient accesoriu Schinu Alexandru cu privire la anularea actului juridic.

La data de 18 martie 2025, avocatul Iosip Andrei acționând în interesele intervenientului accesoriu Schinu Alexandru a depus în adresa instanței de insolvență sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința textului „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (versiune în vigoare din data 16.03.17 în baza modificărilor prin LP185 din 22.07.16, MO306-313/16.09.16 art.655).

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Cu privire la prima condiție, instanța de insolvență determină că, obiectul excepției de neconstituționalitate invocată de avocatul Iosip Andrei îl constituie textul: „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (versiune în vigoare din data 16.03.17 în baza modificărilor prin LP185 din 22.07.16, MO306-313/16.09.16 art.655).

Instanța reține că, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză – a unor prevederi din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ține de competența Curții Constituționale.

Cu privire la a doua condiție, instanța observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul Iosip Andrei în interesele intervenientului accesoriu Schinu Alexandru.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, participanți la procesul de insolvență sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Instanța atestă că, prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 29 iulie 2022, s-a introdus în proces Schinu Alexandru în calitate de intervenient accesoriu alături de părți. Judecătorul a menționat că, obiectul de examinare al prezentei cauze îl constituie solicitarea cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare încheiat între C.A. „EUROASIG GRUP” S.A. și Schinu Alexandru cu privire la înstrăinarea mijlocului de transport Audi Q7 cu codul VIN: . Astfel, Schinu Alexandru este parte a contractului de vânzare-cumpărare a cărui nulitate se solicită prin prezenta acțiune.

Respectiv, excepția de neconstituționalitate în privința normelor precitate este ridicată de subiectul care deține acest drept, adică de intervenientul accesoriu care a fost introdus în proces alături de părți și care este parte a contractului de vânzare-cumpărare a cărui nulitate se solicită prin prezenta acțiune.

Cu referire la a treia condiție, instanța menționează că, art. 104 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, este invocat în susținerea cererii privind anularea actului juridic, motiv pentru care prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Referitor la întrunirea criteriului privind lipsa unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, studiind jurisprudența Curții Constituționale care poate fi accesată pe pagina web a Curții, au fost adoptate următoarele acte:

- Decizia nr. 32 din 14 iunie 2016 de inadmisibilitate a sesizării nr. 52g/2016 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 104 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și anume: textul „în instanța de insolvență”;

- Decizia nr. 49 din 25 mai 2020 de inadmisibilitate a sesizării nr. 14g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 104 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și anume: textul “pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvență, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare”;

- Decizia nr. 61 din 22 aprilie 2022 de inadmisibilitate a sesizării nr. 261g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor texte din articolele 5 alin.(2), 104 alin.(1) și 105 alin.(1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul “a litigiilor ce țin de masa debitoare” din articolul 5 alin.(2) cuvântul “poate” din articolul 104 alin.(1) și articolul 105 alin.(1) din Legea insolvenței.

Instanța reiterează că prin excepția ridicată în cauza prezentă, autorul critică conformitatea textului: „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (versiune în vigoare din 16 martie 2017), în raport cu art. 23, 26, 46 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

Prin prisma practicii constante a Curții Constituționale, faptul că există o hotărâre prin care o prevedere a fost constatată ca fiind constituțională sau există o decizie de inadmisibilitate nu constituie un impediment pentru a ridica o altă excepție de neconstituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate.

Astfel, raportând textele din cuprinsul art. 104 din Legea insolvenței nr.149/2012, supuse deja controlului de constituționalitate la solicitările formulate de participantul la proces în prezenta cauză, instanța denotă că obiectul acestora este distinct, sub aspect al însuși textului contestat, argumentelor invocate și circumstanțelor noi evidențiate.

Prin urmare, se determină că în raport cu cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate sunt întrunite cumulativ condițiile în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă. Respectiv, instanța apreciază ca fiind justificată admiterea cererii nominalizate.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (3), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de insolvență –

dispune:

Se admite cererea înaintată de avocatul Iosip Andrei acționând în interesele lui Schinu Alexandru cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la controlul constituționalității în privința textului - „introduce în instanța de insolvență acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice acte încheiate și garanții acordate de către debitor după înaintarea cererii introductive” din cuprinsul art. 104 lit. g) din Legea insolvenței nr.149/2012 (versiune în vigoare din data 16.03.17 în baza modificărilor prin LP185 din 22.07.16, MO306-313/16.09.16 art.655).

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea depusă de avocatul Iosip Andrei în interesele lui Schinu Alexandru.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Arhip Alexandru